

частка витрат на орендну плату за землю як у загальних витратах, так й у виручці від реалізації зростала, хоч і за певних коливань. Це, зокрема, пов'язано з випереджальними темпами збільшення орендної плати з розрахунку на гектар (24,3 %) над темпами зростання виручки від реалізації на гектар (19, %). Водночас співвідношення витрат на орендну плату за землю з прибутком у всіх групах формувалося на користь орендної плати, крім першої та сьомої груп, де воно було протилежним, що зумовлено найвищою масою прибутку на гектар.

Отже, за сумою новоствореної вартості найконкурентоспроможнішими виявилися аграрні підприємства з різними розмірами землекористувань (до 3 тис. га і 15–20 тис. га), проте для досягнення європейських соціально-економічних стандартів, які б дозволяли успішно конкурувати, є необхідність усім аграрним підприємствам посилювати соціальну відповідальність бізнесу.

Література

1. Кучер А. В. Грунтово-екологічні аспекти розвитку агрохолдингів / А. В. Кучер, Л. Ю. Кучер // Формування ринкової економіки. – 2015. – № 33. – С. 221–234.

УДК 330.34.01

Лопушняк Г.С.,
проф., д-р екон. наук, проф.,
кафедра управління персоналом та економіки праці,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

В останні роки законодавчі і виконавчі органи влади України посилили увагу до соціальних проблем, що відобразилось у прийнятті певних законодавчих актів соціального спрямування, в незначному рості інвестицій у людський капітал, у частковому впровадженні адресних принципів підтримки різних соціальних груп тощо. Соціальні питання ключовими визнали практично

всі політичні блоки та партії у своїх передвиборчих програмах. Однак існує велика розбіжність між деклараціями ідей і конституційними принципами становлення соціальної держави, з одного боку, та реальною практикою діяльності органів державної влади щодо забезпечення та реалізації соціальної політики – з іншого. Реформи, які розпочалися в країні, на жаль, ще не призвели до суттєвого поліпшення добробуту українського суспільства. Навпаки, спостерігається загострення низки соціальних проблем. Серед них: великий розрив між рівнем доходів багатих і бідних верств населення, невідповідність рівня оплати праці її реальній продуктивності, неефективність функціонування системи охорони здоров'я та освіти, невідповідність пенсійного забезпечення рівню зусиль, вкладених протягом працездатного віку тощо.

Основною причиною всіх цих проблем більшість науковців і практиків вважає обмеженість фінансових ресурсів, спричинену економічною кризою та військовою агресією на Сході України й закликає до формування і реалізації соціальних проектів, виходячи лише з фінансових можливостей держави.

Враховувати наявні фінансові ресурси безумовно потрібно, однак якщо такий підхід буде основою державної політики, то у підсумку це призведе не тільки до звуження кола осіб, яким надається фінансова підтримка держави і зменшення її розмірів, а й до зниження ділової активності населення, втрати довіри до органів влади, деградації значної частини суспільства, посилення соціальної напруги. Перші негативні прояви ми вже отримали внаслідок замороження розмірів державних соціальних стандартів та гарантій протягом 2014 – 2015 рр (до 01.09.2015 р.).

Неефективність державної політики у зазначеній сфері та її залежність від популістських обіцянок учасників виборчих кампаній призводить до збільшення інфляції, зниження темпів зростання реальної заробітної плати та поширення бідності. Так за дев'ять місяців 2015 р. індекс інфляції в Україні сягнув 141.4 %, а реальна заробітна плата порівняно з аналогічним періодом минулого року зменшилась на 22,7%. Водночас, доходи окремих чиновників

збільшилися вдвічі. Зрештою це не тільки не скорочує прірву між бідними і багатими громадянами України, а й позбавляє їх усілякого стимулу до економічно продуктивної діяльності.

Одним із чинників поширення бідності є не тільки зниження ділової активності, а й зростання залежності доходів населення від соціальної допомоги, частка якої разом з іншими поточними трансфертами у структурі доходів населення у 2015 р. сягнула %, тоді як частка заробітної плати зменшилася до % . Ця ситуація є вкрай негативною, оскільки перевищення темпів зростання соціальної допомоги та інших поточних трансфертів населенню над темпами зростання заробітної плати послаблює мотивацію працездатного населення до праці.

Якщо визначальне місце в формуванні і реалізації державної політики займатиме людина, то підвищення активності кожного індивідуума за допомогою ефекту мультиплікатора призведе до розвитку економіки і, відповідно, підвищиться економічний потенціал держави, збільшиться обсяг фінансових ресурсів, які так необхідні для вирішення різних проблем, зокрема і соціальних.

Державну соціальну політику потрібно розглядати як багаторівневу і багатофункціональну систему, яка зможе забезпечити не тільки соціальний, а й економічний розвиток країни шляхом активізації людського капіталу та максимальної реалізації його інноваційного потенціалу. Соціальна політика відіграє регулюючу і стимулюючу роль у забезпеченні динамічного розвитку суспільства, а також повинна забезпечити гарантовані Конституцією України права і свободи людини й громадянина. Питання щодо прав і свобод є особливо актуальними в умовах військової агресії, коли частина населення не може забезпечити себе найнеобхіднішим: одягом, харчуванням та житлом. На перший план виходить право громадян на соціальний захист, а для учасників АТО – ще і право на медичну допомогу, яку держава, на жаль не спроможна забезпечити навіть тим, хто отримав інвалідність, захищаючи цілісність України. З метою вдосконалення діяльності щодо утвердження та забезпечення

прав і свобод людини і громадянина Президент України у серпні 2015 р. видав Указ «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини» [2], яка зосереджена на вирішенні основних системних проблем у сфері захисту прав і свобод людини та нових викликах суспільства, але не вичерпує повністю проблематики у зазначеній сфері.

Проводячи реформи слід, в першу чергу, визначити: «А як це вплине на добробут населення? Чи дасть ця реформа певні позитивні зрушення в майбутньому? Населення повинне бути добре інформоване про очікувані результати реформ і хід їх проведення. Основний акцент має бути як на показниках, які характеризуватимуть позитивний вплив цих реформ так і на негативах, які слід чекати населенню. Обов'язковою умовою є зазначення терміну, коли слід очікувати покращення.

Уповільнення приросту ВВП у 2001, 2005 та 2009, роках відбувалось на тлі зростання приросту видатків на соціальну сферу, соціальний захист та соціальне забезпечення населення, що ще раз підкреслює відсутність цілісного та послідовного підходу до управління бюджетними коштами з врахуванням сучасних стратегічних викликів, що постають перед країною.

З однієї сторони влада ніби розуміє, які загрози стоять перед країною, особливо в частині забезпечення соціальної безпеки (неминучість зниження рівня життя в умовах воєнної агресії; зростання соціальної нерівності, втрати національного ринку праці, погіршення стану здоров'я населення; криза довіри в соціумі; гуманітарна катастрофа Донбасу та інші (детальніше див. [1]), а з іншої – продовжує політику продукування різного роду стратегічних документів без практики їх належного виконання, що зумовлено відсутністю в них конкретних показників, які характеризуватимуть успішну реалізацію відповідної стратегії або недостатню їх кількість. Зокрема в одному із останніх документів «Стратегії сталого розвитку - 2020» серед стратегічних індикаторів її реалізації є лише 2 показники, які стосуються соціальної сфери: збільшення середньої тривалості життя на 3 роки та рівень володіння щонайменше двома іноземними мовами для випускників загальноосвітніх навчальних закладів (75

%). Щоправда до індикаторів реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» віднесено ще і те, що: «Україна візьме участь у міжнародному дослідженні якості освіти PISA та увійде до 50 кращих держав – учасниць такого дослідження» і «Україна разом із Світовим банком розробить показник добробуту громадян, визначиться з його цільовим значенням та проводитиме моніторинг змін такого показника»[3]. Серед індикаторів є і «оновлення кадрового складу державних службовців у правоохоронних органах, судах, інших державних органах на 70 відсотків» [3]. Невже це показник сталого розвитку України? Для пересічного українця важливішим є те, чи дотримуються у цих органах принципу верховенства права.

Більш доцільнішим було б затвердження індикаторів, які характеризували б рівень життя населення (наприклад, прожитковий мінімум, мінімальна та середня заробітна плата, мінімальна та середня пенсія, забезпеченість житлом, рівень безробіття, рівень бідності, відсоток працевлаштованих випускників вищих навчальних закладів тощо).

Варто пам'ятати, що соціальна політика є визначальною основою макроекономічного регулювання, оскільки реалізація її заходів впливає на низку економічних параметрів, збільшує норму споживання і зменшує нагромадження, поживає сукупний попит.

Тому визначаючи стратегічні напрями розвитку держави в основу слід ставити стратегічну мету – підвищення добробуту населення, а також основні цілі соціальної політики держави, серед яких: підвищення рівня і якості життя населення, збільшення його тривалості; зміцнення здоров'я громадян, підвищення якості й ефективності надання медико-санітарної допомоги; зниження рівня безробіття; підвищення стандартів оплати праці; підвищення ефективності системи регулювання соціальної відповідальності суб'єктів економіки.

Література

1. Аналітична доповідь Національного інституту стратегічних досліджень до позачергового Послання Президента України до Верховної Ради

України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України у сфері національної безпеки». – К. : НІСД, 2014. – 148 с.

2. Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини [Електронний ресурс]: Указ Президента України № 501 від 25.08.2015. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/501/2015>
3. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]: Указ Президента України № 5 від 12.01.2015. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

Anastasia Stefanita,

Researcher, Responsible for International Relations,
Information Society Development Institute,
Chisinau, Republic of Moldova

NEW CHALLENGES FOR ICT SKILLS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

ICT skills became in our days a need and a must. IT is an international aspect. Developing professional skills in ICT is a key factor that determines the development of the ICT sector from Moldova. Moldova is still facing with the problem of insufficient trained workers in IT field.

Keywords. ICT skills; Information and communications technology; Moldova; IT field; education.

Навыки в области ИКТ в наши дни потребность и необходимость. Это международный аспект. Разработка профессиональных навыков в области ИКТ является ключевым фактором, который определяет развитие сектора ИКТ в Молдове. Молдова по-прежнему сталкивается с проблемой недостаточного подготовленных работников в области ИТ.

Ключевые слова. Навыки в области ИКТ; Информационные и коммуникационные технологии; Молдова; ИТ поле; образование.

Навички у сфері ІКТ стала в наші дні потреба і необхідність. Це міжнародний аспект. Розробка професійних навичок у сфері ІКТ є ключовим фактором, який визначає розвиток сектора ІКТ в Молдові. Молдова і раніше зіштовхується з проблемою недостатнього підготовлених працівників в галузі ІТ.

Ключові слова. Навички у сфері ІКТ; Інформаційні та комунікаційні технології; Молдова; ІТ поле; освіту.

Introduction. Many countries are reporting difficulties in creating sufficient numbers of workers with the right skills in the right place at the right time. The issue is open for the Republic of Moldova, too. Even if during last years Moldova has good indicators of ICT development, including ICT market - a lot of foreign companies invest in IT business in Moldova. On the other hand, employers are warning that graduates are not adequately prepared for the labor market.